

ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਪੱਖ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਨਿਵਾਸੀ ਪੈਡੋਟ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਮਨਮਾਨੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਪਗਨਡ ਅਵਾਰਡ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(10) ਮੈਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 3 ਜੂਨ, 1967 ਦੇ ਐਲਟੀ ਅਵਾਰਡ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, > ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 3 ਜੂਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ, 1967. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਮ.

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਡੀ.ਕੇ ਮਹਾਜਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇ.ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਨੀ [ਅਮਤ ਰਾਏ ਮਿਲਖ ਰਾਜ ਆਹੂਜਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1171.

17 ਮਈ 1968 ਈ

ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1948 ਦਾ XLVI)- S. 5(3) — ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ (1967 ਦਾ VII) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ— ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 303 ਜਾਂ 14 ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਧਾਰਾ — ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1966 ਦਾ LXXIV) ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ. ਕੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ- "ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ" — ਦਾ ਮਤਲਬ—ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ — ਵਿਧਾਨ-ਮੰਡਲ— ਕੀ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 303 ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3), ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 9, 14 ਅਤੇ 18)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3) ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਐਕਟ ਵਿੱਚ

• M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੜਾਅ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੌਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੋਂ ਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੜਾਅ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਮਾਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪੜਾਅ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਲਈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। (ਪਾਰਾ 21, 23 ਅਤੇ 25)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ' ਉਹ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਖੁਦ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। (ਪਾਰਾ 23)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 27)

227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੋਵੇ।) ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 12, 1967 ਅਤੇ 1948 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ 46 ਨੂੰ ਵੀ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਤੇ 1956 ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਨੰ. 74 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਲੋਟ ਨਾ ਕਰਨ।

HL SIBAL , SENIOR , K. S. ਰਿਨਿਵਾਸਨ , RN NARULA , SC S IBAL , CD G ARG , ਅਤੇ S. C. GARG , ਐਡਵੋਕੇਟ , ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਬਾਲ ਰਾਜ ਟੀ ਉਲੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਸ.ਐਸ.ਐਮ. ਅਹਾਜਨ , ਇੱਕ ਐਲਡੀਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਜੀ.ਆਰ.ਐਮ. ਅਜੀਤੀਆ ਡਿਪੂਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ -ਜੀ ਐਨਰਲ (ਪੀ. ਬੀ .) ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਾਜਨ , ਜੇ.—ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (ਨੰ. 1948 ਦਾ 46) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ (1967 ਦਾ ਨੰਬਰ 7) ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ 'ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (ਨੰ. 1966 ਦਾ 74) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

(2) J ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਕੀ ਰਾਜ?ofijPunjab ਅਤੇ teAsses ਅਥਾਰਟੀ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਬੋਹਰ,

• M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਖੇ ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਤੱਥ, ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਪੁਨਰਗਠਨ ^ct, ਨੂੰ 1968 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 311 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਨੁਕਤੇ 1 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ 1 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਪਟਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਹਰਿਆਣਾ ਕੇਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ 1 ਨਵੰਬਰ, 1966 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੋ ਨੁਕਤੇ ਹੁਣ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

- (1) ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(3), ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ;
- (2) ਧਾਰਾ 5(3) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ;
- (3) ਧਾਰਾ 5(3) ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ; ਅਤੇ

M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

- (4) ਕੇਸ - ਭਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ (1):

- (3) ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸੰਪਾਦਨਾ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 303 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ:-

"5 (1) * * * * *

(2) * * * * *
* * * * *
* * * * *

- (3) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

- (a) ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੜਾਅ ਹੋਵੇਗਾ-
- (i) ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਪੜਾਅ;
- (ii) ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪੜਾਅ;
- (b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟਰਨਓਵਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਪ- ਧਾਰਾ (a) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii)।"

ਧਾਰਾ 303:

- (1) ਅਨੁਛੇਦ 302 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
, . ਇੱਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹ, ਜਾਂ ਬਣਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਅਜਲਥ-,। ਇੱਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ, ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ

• M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।

- (2) ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ।

(4) ਇਹ ਆਮ ਆਧਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(3) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਜੁੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਆਖਰੀ ਪਰਚੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 (3) (ਏ) (ii) ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 'ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ' ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ, ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ 'ਡੀਲਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਵਾਦ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਸਨੀਕ 'ਪੂਰਾ ਚੇਜ਼ ਟੈਕਸ' ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪੂਰਤੀ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(5) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਆਰ. ਤੁਲੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 303 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ ਸਿਰਫ 'ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ' ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 303 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਰਾਜ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ 'ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬੈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਸੈਂਡਲ ਆਇਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2), ਐਮਪੀ ਵੀ. ਸੁੰਦਰਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਂਧਰਾ

(2) ਏਆਈਆਰ 19622 ਏਪੀ 204.

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਅਤੇ ਅਟਿਆਬਾਰੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (4)।

(6) ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ, ਆਦਿ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਅਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਰੀਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਲ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ 'ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ' ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ,

ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਰੀਦ ਨੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(7) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਡੀਲਰ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ 'ਡੀਲਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ' ਤੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੇ। ਸਿਰਫ ਉਹ ਟੈਕਸ, ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 301 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(8) ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(9) ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 303 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਦਾ ਹੈ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 468

(4) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 232.

ਵਿਧਾਨਕ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ *ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਸੈਂਡਲ ਆਇਲ ਡਿਸਟਿਲਰੀਜ਼ ਕੇਸ (2)* ਵਿੱਚ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ *ਐਮਪੀਵੀ ਸੁੰਦਰਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (3)* ਅਤੇ *ਅਟਿਆਬਾਰੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (3)* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 4). MPV *ਸੁੰਦਰਰਾਮੀਅਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (3)* ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 404 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਜ਼ਿਪਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: - *****

ਐਂਟਰੀ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਣਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਐਂਟਰੀ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਸਮੇਤ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। * *

* *"

(10) *ਅਟਿਆਬਾਰੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ (4)* ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 5(3) (ਏ) (ਇਨ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ: -

- (1) ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਡੀਲਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
- (2) ਉਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (3) ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

• M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

(11) ਸੈਕਸ਼ਨ 2(d) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ 'ਡੀਲਰ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

'ਡੀਲਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਕਤ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਉਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, 'ਡੀਲਰ' ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ। - (1) ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਲੱਬ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਵੇਚਦੀ ਜਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ C ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਹੈ।

* ^ *'5

; ". M/s Niamat Rai Milk Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

(12) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਤਰੀਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:-

- (1) ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰੀਦ;
- (2) ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰੀਦ;
- (3) ਟਾਈਟਲ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਸੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ; ਅਤੇ
- (4) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਖਪਤ।

(13) ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ (1), (2) ਅਤੇ (3) ਡੀਲਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਪਤ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਜੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (4) ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਡੀਲਰ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 (3) (ਏ) (ii) ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸ਼੍ਰੇਣੀ (4) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਗੋਰੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 286 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖਰੀਦ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਚੌਥੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 303 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(14) ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਡੀਲਰ ਦਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਡੀਲਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਣਯੋਗ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਟੈਕਸ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹ ਟੈਕਸ ਹੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ *ਅਟਿਆਬਾਰੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ* (4) ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ! ਅਨੁਛੇਦ 301 ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਯੋਗ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ: -

ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?

(15) ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਨੇ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਪ੍ਰਵਾਹ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। *ਦ ਆਂਧਰਾ ਸੂਗਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ* (5) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ-

"ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ' ਤੇ ਟੈਕਸ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁਫਤ ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 301 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ."

• M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

(16) ਕੋਈ ਤੱਥ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ।

(17) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿਚ ਪਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ (2):

(18) ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (3) ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਝਗੜਾ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਝਗੜਾ 'ਕਪਾਹ' ਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ 'ਕਪਾਹ' ਐਲਾਨੇ ਮਾਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਪਾਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹੀ ਅਧਾਰ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ 'ਤੇ, ਟੈਕਸ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਮਾਲ ਦੀ ਖਪਤ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਖਪਤ ਲਈ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ (3):

(19) ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (3), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਪਾਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਡੀਆਂ (ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ) ਤੋਂ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਫੀਸ ਵਸੂਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਫੀਸ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(5) (1968) 21L STC 212 (SC)

ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਸੀਮਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਧਿਕਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇਸ ਫੀਸ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਸਤੂਰੀ ਸੋਸ਼ਾਗਿਰੀ ਪਾਈ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਦੱਖਣੀ ਕਾਂਗੜਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (6), ਅਤੇ ਪੇਂਡਕਰ ਵਿਰੂਪਨਾ ਸੇਟੀ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੈਸੂਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (7) ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਕੋ ਸਵਾਲ, ਜਿਸ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ? ਮਾਮਲਾ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (8) ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਾਲਸ਼ਾ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਕੋਈ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ ਗੁਲਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦੀ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੇ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ (9) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬੰਬੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1939 (ਐਕਟ ਨੰ: 22) ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1939 ਦਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:-

s^{'''} Va.

“ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਜੋ S. 11 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬੇ ਐਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1939 ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ

ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਲਈ ਫੀਸ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਲਿਆਂਦੀ ਅਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ ਉਪਜ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 'ਤੇ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

(20). ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ੀਨਿਵਾਸਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- (6) ਏਆਈਆਰ 1962 ਮੈਂਬਰ 1.
- (7) 13 ਐਲਆਰ 327 (ਮੈਂਬਰ)।
- (8) 1963 ਦੇ CW 308 ਦਾ ਫੈਸਲਾ 5 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਏਰ, 1963.
- (9) ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 97.

• M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

ਜਾਂ ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਹੈ, ਮੈਸੂਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਠੀਕ ਹੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕਸ ਹਨ, ਫੀਸ ਨਹੀਂ। ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(21) ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 'ਟੈਕਸ ਟਰਨਓਵਰ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 5 (2) (ਏ) (ਵੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) (a) (vi) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ *ਭਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਿਮਿਟਡ*, ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ* (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਸਲ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੜਾਅ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੌਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ *ਭਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਮਾਮਲੇ* ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 327-328 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਹੁਕਮ *

ਕਿ ਲੇਵੀ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਂਗ

ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾਂ ਉਗਰਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਸਿਵਾਏ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ. ਜੇਕਰ ਇੱਥੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਕਿਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕਪਾਹ ਵਰਗੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ 'ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ' ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਟੈਕਸ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (ਏ) ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ; ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ, ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ, the ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਪਾਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁਰ ਪਿੱਛਾ ਟੈਕਸ ਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

yesr. * * * »!

(22) ਜੇ ਇਹ "ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ 1 ਰੱਖੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ > 1 invview, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕੇਗਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ: -

"ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਡੀਲਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਤਿਆਰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡੀਲਰ A ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, B ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, (B ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਲਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ), A ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਜੇਕਰ B ਸਮਾਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vi) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ, ਉਹ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਹੀ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

(23) ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਲੰਮੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1958 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਪੜਾਅ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਟੈਕਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਮਾਲ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪੜਾਅ'। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਲਈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਕਿ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਖਰੀ ਡੀਲਰ' ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਮੈਸੂਰ, ਮਦਰਾਸ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੂਪੀਟੀ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ *ਭਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ*, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਨ, ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੁਕਸਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਦਰਾਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4, 'ਕਪਾਹ' ਨੂੰ 'ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਮੇਂ' ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਪੁਆਇੰਟ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ *ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਟੀ. ਨਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਨਾਇਡੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* (10) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਪਾਹ ਅਤੇ ਕਪਾਹ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰੀ ਸੀ, ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ

(10) (1968) 21 STC 1.

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। 2,27,250 ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸ ਮੁੱਲ ਦਾ ਕਪਾਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕੋਲ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਪਾਰਕ ਕਰ) ਨੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਪਰ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, — (1965) 16 STC 29 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਇੱਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਆਖਰੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਪੜਾਅ ਮਾਲ ਦੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚ

ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਰਯਾਤ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।" ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 12, 1967. ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਟੀ. ਨਰਾਇਣਸਵਾਮੀ ਨਾਇਡੂ ਅਤੇ ਹੋਰ (10) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ "ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਪਾਹ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਰੀਦ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ ਹੋਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਰਿਟਰਨ ਫਾਈਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ। ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰੀ ਖਰੀਦ' ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਦੀ ਖਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਪਤਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਵਪਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਵਣਜ ਤਾਂ ਜੋ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਡੀਲਰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਪੜ੍ਹਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(24) ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ '2' 5 (2)(ਏ) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 (3) (ਏ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।) ਜੋ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

'ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੀਲਰ ਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) (ii)* ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (ii) ਦੀ ਧਾਰਾ (a)'। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮਾਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨੂੰ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਲ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਟਰਨਓਵਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 'ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ! ਧਾਰਾ 5(2) (a) (vi) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੂੰ 1965 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 28 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ 'ਹਰ ਸਾਲ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੁਣ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮਿਆਦ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 17-20 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(25) ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਭਵਾਨੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੇਸ

ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਨ , ਅਤੇ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ (4):

(26) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹੀ ਸਟੈਂਡ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ:-

- (1) ਸਦਾਸਿਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (11);
- (2) ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾ: ਵਿਜੇ ਆਨੰਦ ਮਹਾਰਾਜ (12);
- (3) ਰਾਏ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (13);
- (4) ਸੋਹਣ ਲਾਇ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ (14); ਅਤੇ
- (5) ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (15)।

(27) ਇਹ ਨਿਯਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਫਿੱਕੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

- (11) ਏਆਈਆਰ 1956 ਐਸਸੀ 432.
- (12) AA.IR1 19635 SC9 946.
- (13) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1667
- (14) I.L.R.- (1964) 2 ਪੀ.ਬੀ. 501.
- (15) I.L.R (1964) 2 ਪੀ.ਬੀ. 651.

(28) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਬਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ।

(29) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(30) ਫਰੀਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

• M/s Niamat Rai Milkh Raj Ahuja v. State of Punjab, etc. (Narula, J.)

ਰਮ.

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਸਿਵਲ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਆਰ. ਐੱਸ. ਨਰੂਲਾ ਐੱਫ.

ਸਵਰਾਜ ਪਾਲ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਜਨਕ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1968 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 344

22 ਮਈ 1968

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਰਬਨ ਰੈਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III)— ਐੱਸ. 13 — ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (1882 ਦਾ IV)—5।
106— ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ — ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ—ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ— ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ—ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ
— ਕੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿ-ਟਰਮੀਨਸ ਹੋਣਾ ਹੈ — ਸਮੀਕਰਨ “ਭਾਵੇਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ
ਵਿਚ-ਸਿਵੇਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13(1) ਵਿੱਚ— ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 13(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਰਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ
ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਲੋੜੀਂਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਪੂਰਣ ਬਚਾਅ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ
ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ
ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੋੜ, ਇਸ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ
ਨਿਆਂ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ। ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ
ਇਸਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉੱਤੇ
ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ